

GEOGRAFÍA LOCAL

DE

Mollet del Vallés

ab noticia geogràfic-h escolar dels pobles dels encontorns
y son mapa topogràfic

== PER ==

D. Vicents Plantada y Fonolleda

Mestre Superior, ab escola particular,

Veterinari, Delegat del Centre Excursionista de Catalunya,

President de la Comarca del Baix-Vallés en la Unió Catalana,

Secretari de la Academia Médico-Veterinaria de Barcelona

== Y ==

D. Joseph Payá y Raurich

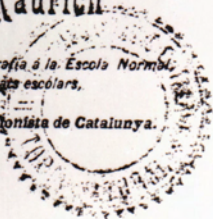
Mestre Normal,

Tituler de la escola pública, Professor libre de Taquígrafia a la Escola Normal,

ex-President y Secretari general de Societats escolars,

Corresponsal

del Centre Català de Barcelona y del Centre Excursionista de Catalunya.

BARCELONA

TIPOLITOGRAFÍA DE LLUIS TASSO

ARCH DEL TEATRO. 21 Y 23

1893

Portada del llibre «Geografia Local de Mollet», editat a l'any 1893 per En Vicenç Plantada amb la col·laboració de Josep Payà. Aquest llibre donava a conèixer la situació

GEOGRAFIA LOCAL

DE

MOLLET DEL VALLÉS

I

1. Lo poble de Mollet està situat al pla del Vallès que correspon al partit judicial de Granollers, prov. de Barcelona. Pertenexent a Catalunya, la llengua que usen los naturals del país es la catalana ab poca diferencia que a la capital.

2. Està situat als 3° 55' 30" long. E. del meridià de Madrit, y als 41° 32' 20" lat. N. Per lo tant, la diferencia d' hora de la capital de la Nació es de 23 minuts 22 segons. La elevació sobre 'l nivell del mar es de uns 70 a 80 m. en la part baxa y alta respectivament.

3. Segons lo cens oficial de 1887, sa població de dret es de 2.056 habitants, classificats en 1.043 homes y 1.013 donas, y sa població de fet de 2.012 habitants: 1.030 homes y 982 donas.

4. La superficie 's calcula de 918 Ha. 15 a. y 40 ca. y son perímetro es de 13.419 m. c.

5. Son terme limita al N. ab lo de Palau y Palaudarias; al S. ab lo riu Besós y Sant Fost; a l' E. ab Parets, Llíssá y Montmeló, y a l' O. ab Santa Perpetua de Moguda y Plegamans.

6. Ademès del riu y riera indicats, atravessan son terme la riera Seca y 'l torrent Caganell.

Está lo poble bastant disseminat, formant varios grups que prenen lo nom del carrer que 'ls atravessa. esceptuant lo agregat Gallechs, á 3 kilóm. del poble. Lo terreno presenta inclinació de Nort á Sur: estant situada en aquesta última part la piassa única que hi ha en lo poble y en la qual s'hi troba la Casa del Comú.

Conta además Mollet ab setze carrers, quinas casas son de un pis ó de dos.

7. La Casa Consistorial, de forma elegant, fôu inaugurada en agost de 1891. En ella hi ha instalat, además de la Alcaldía, lo Jutjat municipal. Consta de planta baxa y primer pis en tres còssos.

La Iglesia es de una nau central, gòtich pur, y una lateral, ab altrás dos secundarias. L'altar major, també gòtich pur, ostenta pinturas antigas de valor. Los dels costats son de primorosa construcció.

Segòns 'opinions molt autorisadas, aqueix temple, ans de ser consagrat, formava part d'un antich castell qual senyor, En Pere Ramón, ho era axis mateix del poble.

Era 'l tal cavaller enemich de la Iglesia, á la que havia donat que fer moltas vegadas, fins que 'l 15 de desembre de 1122, penedit de totas sas malifetas (1), abjurá de sos erros y fêu donació á Sant Olaguer. Arquebisbe de Tarragona y Bisbe de Barcelona, del castell y de son senyorio, ab la expressa condició de que en lo lloch ahont aquell s'axecava s'hi eregis un temple en recort etern de son penediment.

Axis se fêu tot seguit, quedant al poch temps terminada la obra del nou temple, essent, segòns se créu. consagrat per lo ans dit prelat.

Hi ha una altra iglesia sufragánea en Gallechs, regentada per un vicari.

Distant mitj quart y á la part N. hi ha 'l cementíri ab

(1) Arxiu del Cabildo de la Catedral de Barcelona, 4^{art} llibre d'antiguitats, fol. 145.

sas dugas divisiòns: catòlica y neutra, estant aquesta última completament descuidada.

8. Son notables per son valor arqueològich los fines-trals gòtichs ab que s' adornan algunas casas y en particular los edificis de ca En Lladó y ca En Borrell, del qual últim se creuben originaris los comtes d' aquest nom. Al N. hi ha un *dolmen* anomenat *Pedra Salvadora* y un altre á Gallechs.

9. Té valor històrich lo recort de que lo dia 23 de janyer de 1810 se doná en son terme la batalla entre 'l general Campoverde y 'l francés Guery, en la qual quedaren vensudas las tropas comandadas per aquest últim, qui fòu substituït per Mr. Miocque al sucumbir en la lluyta desafortunada pera las armas imperials.

Segòns los datos, havia de passar per lo terme del poble la via romana que anava á Tarragona.

10. Escampadas pe 'l districte s' hi trovan la agrupació anomenada Gallechs y las següents casas de camp: Ca 'n Flaquer y Pantiquet; Ca 'n Ros; Ca 'n Vila, ab mina seca; Ca 'n Fonolleda, ab mina; Ca 'n Terras, ab mina; Ca 'n Borrell, ab mina; Ca 'n Besora; Hostal de la Prat; Ca 'n Pujol; Ca 'n Mollet; Ca 'l Magra, ab mina; Ca 'n Magarola; Ca 'l Rajoler.

Fóra de terme, pero en son confrontament, hi han: Torre de Malla; Torre Elvira; Hostal de la Arengada; Ca 'n Pere Gil; ab mina, y lo Trench.

II

1. Las autoritats civils son: un alcalde, dos tinents y set concellers. Las judiciales: un jutge y un fiscal municipals. Las eclesiàstiques: un rector, un vicari y 'l regent de la sufragància.

Es residència d' un subtinent de Carrabiners del Regne y de un sub-cabo de Mossos de las Esquadras de Barcelona.

2. La riquesa del poble está en la Agricultura, per

la que 's produhexen vi, blat, blat de moro, cànem y monjetas en molta cantitat. Los vins son de 11 á 13 graus y de classes negres y blancas

3. Contribuexen á aquesta riquesa dos fàbricas mogudas per vapor. L' una es de texits dels Srs. Succesors de Joan Tomás y Vallvé, en la que hi han 103 telers ocupantshi 25 homes y 160 donas, quins jornals importan uns 24,960 duros á l'any, y que 's dedica principalment á texits de cotò.

L' altra es de serrar fusta pera embalatges, dels senyors Moretó germáns.

Trevalla també una fabriqueta ab 3 telers de má, en la que s' hi fan telas.

4. Las demès professions están classificadas en 2 metjes, 2 apotecaris, 2 veterinaris, 2 manyáns, 3 fusters, 3 ferrers, 3 constructors de carros, 2 boters, 3 sabaters, 3 espardanyers, 3 barbers, 2 graners, 3 forners, 2 fiduhers, 5 marxants, 4 cafés y 3 ordinaris de Mollet á Barcelona.

5. Los medis de comunicació ab que conta Mollet son:

Lo carril de Tarragona á Barcelona y Fransa, secció de Barcelona á Fransa per l' interior; tè estació de segona classe, distant un quart del centre del poble, anomenada Mollet y Caldas de Montbuy

La Companyia del Nort, secció de Barcelona á Sant Joan de las Abadesas, tè estació de 4.ª classe, distant uns vint minuts y anomenada Mollet-Caldas (considerada de 2.ª classe per la antiga companyia de Sant Joan

Arranca de la estació de Fransa lo ramal que, passant per la del Nort, va á parar á Caldas de Montbuy. De cada estació y en abduas direccions surten quatre trens diaris ab viatjers.

Atravessa 'l poble la carretera de segon ordre de Barcelona á Ribas, y surten d' ell los següents camins vehinals: á Martorellas y Sant Fost, á Montmeló, á Santa Perpetua y á Palaudarias.

6. Lo termómetro oscila de 2° sota zero centigraus á l'ivern fins á 28° á l'istiu.

L'atmósfera es generalment humida, a causa de lo qual solen dominar las afeccions reumáticas. La disseminació del poble neutralisa molt ab son desfogament la propagació de malalties infecciosas, ajudanthi lo exténs cultiu que 's practica. L'aygua es calissa magnesiada, pobre de principis alimenticis, com á estancada en los pòus, donant per efecte que 'l caràcter fisiològich dels vehins, que solen beurer d'ellas, siga 'l linfatisme ab manifestacions escrofulosas. Creyém que quan se trovi un ajuntament que vulga 'l bè y la salut del poble, procurarà á tota costa la conducció d'ayguas potables pera fonts públicas.

7. Las diversions son escassas. Conta 'l poble ab un teatro en lo qual no s'hi donan més de dotze funcions á l'any entre 'ls aficionats y companyias forasteras. Tres dels quatre cafès tenen sala de ball, en las que generalment cada diumenje s'hi divertexen los joves.

Las festas que més se celebran son: la diada del patró, sant Vicents espanyol, los dias 22 y 23 de janer; la festa major d'istiu, lo tercer diumenje d'agost y son dillúns; lo dillúns de carnestoltas, per lo típich *ball de gitanas* á plassa, y sant Isidro.

8. Existexen los comitès polítichs següents: Conservador lliberal, Monárquich lliberal, Centro Republicá y Federal, un Cassino del Centro Republicá y un grupo catalanista.

Ademès de la Iglesia parroquial y de la sufragánea destinadas al cult catòlich, hi ha una Capella evangélica que oficia semanalment.

III

1. La educació é instrucció de las criaturas que á primera vista apar molt desarrollada en consideració al nombre de personas que 's dedican á la ensenyansa,

no es així, desgraciadament per l' avens y 'l desenvollop del poble.

Quan las lluytas que dividexen y las ambicions de sers mesquins que pertorvan, pretenen entrar en los limits de la ensenyansa dels noys, aqueixa se 'n ressent perque máns estranyas la han profanada. Pero com los passats reberen instrucció còxa, no conexen que 'l prestar oïdos á quansevol buscavidas y alentar la instal·lació de establiments tant pomposos com buyts de sustancia, es malograr los esforços dels que portan per devant la experiència ó 'ls estudis que 'ls donan suficient autoritat pera clamar *la ensenyansa pe 'ls mestres*, y es, com efecte principal, afegir resistencia á la palanca que ha de somoure á la societat pera portarla envers lo cami de la perfecció en totes sas manifestacions.

Tenim la fatalitat de que no hi ha qui no 's suposi apte pera ensenyar á llegir, á escriure y á contar, desconexent que 'ls mestres, més que instruidors son educadors, y així tothom se créu ab dret de senyalárloshi camins, quan no s' arriba á l' extrém de volguer eliminarlos. No es estrany per axó que en un poble que conta de cinch á sis homes que 's dedican á la ensenyansa, los noys befin als superiors y 's rebel·lin als mestres é imposin sa voluntat als pares, y avants no parlin, ja blasfemin.

Los establiments que 's consideran públichs son per antiguitat:

2. *Escola pública de noys*.—Situada á la carretera en local llogat y ab la habitació en la mateixa casa. La sala de classes medeix m. 16'35 llarch $\times$ 4'25 ample $\times$ 3'31 alt. Lo material está regularment conservat, per més que sis anys d' interinitat varen donar per conseqüència un abandono en la instrucció y educació dels noys y en lo servey intuitiu. La matricula fluctúa entre 70 y 90 alumns, ab una assistencia en épocas normals, de 65. Las retribucions son cobradas directament y produhexen, contanthi conferencias, una cantitat igual á la assignació.

3. *Escola pública de noyas*.—Situada a la carretera en local llogat y ab habitació en la mateixa casa. La sala de classes es suficient pera 50 noyas. Lo material està en molt bon estat. La matrícula es de 35 noyas ab assistència de 25, essent cobradas las retribucions directament.

4. *Estudi vell*, particular de noys, fundat en 1er de janer de 1865, a càrrech d' un mestre superior, fill de la població. En un edifici propietat del professor, té una sala ben dotada de m. 11 x 4'40 x 2'80; tenint per esbarjo un pati ab hort y jardí. Solen assistir uns 50 noys.

Escola preparatoria mixta, a càrrech de la germana de l' anterior, instalada en lo mateix edifici.

5. *Colegio de la Purísima Concepción*, dirigit per una mestra elemental, filla de la població. Està instalat en uns baxos de cabuda pera 60 noyas en diferents llocs. Solen rennirshi 70 noyas.

6. *Escola laica* (1) de noys, instalada en lo mateix edifici que 'l Cassino Republicà que avants la subvencionava. Sala espayosa dotada de lo més indispensable, suficient pera 'ls 40 noys que solen assistirhi, en gran part dels pobles vehins.

Escola particular a càrrech d' un mestre, interino que fòu de la pública. Assistència de uns 20 noys. Lo local, improvisat, no té gran cosa de recomanable.

Lo Regent de la sufragánea dona ensenyansa als nens de Gallechs.

7. Apart los defectes generals a tota població petita, hi ha ab algùn arraigo en aquesta, la superstició que fa creure a personas que semblan prou instruidas, en *mals donats* y en *bruxerías*, idea que sempre hi ha qui, per comptes d' allunyar, se complau en mantenir per lo benefici que li reporta. Son sensibles aquets desviaments

(1) Encara que posteriorment s' hagi donat ensenyansa religiosa oficial, la senyalém ab lo nom per lo que 's coneix y a l' abrich del qual s fèu la propaganda.

de la fé popular per las divisióms y disgustos que produhexen en lo sí de las familias, y que sí en altres temps no eran d'estranyar per la ignorancia en que 's mantenia als menestrals y pagesos, ho son are sí 's considera la proximitat á la capital.

8. Los homes son trevalladors y s' ocupan en lo conreu de las terras, ajudats per las donas. No s' ataleyan ab arreglar lo poble pera presentarlo bonich als forasters, sino que, á pesar de las contrarietats del temps y dels governs, procuran buscar mercat pera sos productes, que tenen sortida á Granollers, á Badalona, á Sabadell y á Barcelona.

Lo mateix caràcter tenen los habitants dels pobles que citém posteriorment.

9. Las divisióms políticas havian sigut motiu d'algún fet reproable, pero 'l caràcter dels molletáns es pacífich. En materia relligiosa oficial apareix bastant indiferent.

IV

MONTMELÓ (528 habitants).—Dóna vida al poble la Agricultura, una fàbrica ab telers moguts á mà y la reria de potros.

Las escolas públicas son incomplertas, ab la assignació de 625 pessetas.

Cada una de ellas té habitació y sala de classes en lo mateix edifici. La de noys es petita y dolenta é hi assistexen 40 alumnos; la de noyas reconeix bonas circumstancias, té una assistencia de 20 alumnas. Las retribucions se cobran directament. Hi ha una escola particular de noyas que conta ab 30 alumnas.

En lo poble s' hi troba lo necessari pera la vida.

Es notable al N. E. lo *Turó de las Tres creus*, que asseguran los que han estat á Jerusalem que té la mateixa forma que 'l Calvari. La tradició recorda que un ejércit romá fou derrotat en la citada montanyeta y

que 'l General lo batejà ab lo nom de *Mons malus*, d' ahont tal vegada vè lo nom del poble. Cal mencionar un notable pi *nano* que s' ha criat groxut y d' uns 2 m. en mitx d' altres elevadíssims.

A la entrada per la part S. s' hi troba una capelleta devant la Grúa, ahont s' hi venera una imatge de Jesús á la créu que 's coneix per lo nom de *Sant Cristo de la Grúa*, que sant Vicents Ferrer dexá allà en lo mes de juny de 1409. Contan que per intercessió de dita imatge lo Sant va saciar á tres mil personas ab sols quinze pàns y un poch de vi agròs que 's torná molt bó, y va benehir un pòu quina aygua 's convertí ví, fins que per la avaricia de l' hostaler retorná aygua. La capella no es notable.

Hi ha estació del carril de Fransa (1).

MONTORNÈS (1.203 hab.).—La població es essencialment agrícola y s' ocupa en lo cultiu de la vinya, cereals, llegüms y boscos, constituint un de sos principals auxilis pecuniaris, los bolets, cria de conills y aus de corral. Lo terreno es montanyòs y comunica ab Montmelò per un camí de 3 Km. sumament pintoresch y á quin poble s' ha de recorre pera los principals serveys públichs y particulars.

Las escolas eran dotadas ab 825 pessetas, pero havent donat lo darrer cens especial del poble 800 habitants, s' ha tramitat espedient de reducció considerantlas de 625. Los locals d' escolas son en la mateixa Casa comunal, poch cuidada. Concorren 30 noys y 20 noyas, produhint las retribucions, que 's cobran dels pares, 300 y 200 pessetas respectivament.

A 3 Km. de la població hi ha l'agregat Vallromanás, que conta 200 vehins en 50 casas de camp y tè una escola incompleta de noys dotada ab 400 pessetas y 80 per habitació, y quinas retribucions directas produhexen 200 pessetas.

(1) No indiquém los datos topográfichs porque mellor poden conèxers en lo mapet.

La ensenyansa està complertament desatesa per l'Ajuntament, fins al cas de necessitar la intervenció del Delegat executiu pera fer cubrir las atencions corresponentas.

Hi ha notable en son terme un castell enrunat que s'anomena de Sant Miquel y una Torre telegráfica que comunicava ab lo castell de Moncada.

PARETS (1.204 hab.).—La població es agrícola-industrial. Se cull blat, blat de moro, monjetas, patatas, vi y verduras, encare que no ab la abundancia que 's podria desitjar, á causa de la poca aygua que hi ha á l'istiu. Las fábricas son dos: una de telas de varias classes moguda pe'l vapor, en que en una espayosa sala hi treballan 200 donas y un bon nombre d'homes; y una de botons que dona feyna á unas 40 personas.

La ensenyansa es ben atesa. La assignació de las escolas públicas es de 825 pessetas, produhint las retribucions, que 's cobran directament, 480 pessetas los noys y 180 las novas, més 15 pessetas mensuals las classes de 11 á 12. La asistencia es de 60 noys y 25 novas, quin escàs nombre en las ultimas se déu en gran part á que 'ls pares las envian á la fábrica quan apenas tenen 10 anys. Los locals fets expressos y que tenen las habitacions junt, reunexen bonas qualitats.

En lo poble 's pot provehir de tot lo necessari pera la vida. La estació del carril de Sant Joan es á 2 Km. del poble, y á 1/2 Km. passa la carretera de Barcelona á Ribas.

Hi ha un *dolmen* conegut per la *pedra serrada*.

PALAU SOLITAR (905 hab.).—Ademès del conreu de la terra que produheix lo mateix que á Mollet, se dedican á texir pisanas. Tè lo agregat Plegamans. Contè lo necessari pera la vida.

Las escolas y casas habitacions dels mestres son decents, pero petitas, y 'ls alumnos y alumnas que per terme mitx assistexen, de 40. Las dotacions son de 625 pessetas, pagantse las mesadas directament. No hi ha escola particular.

Lo poble s' anomena generalment Palau. En son terme hi ha un *menhir* de uns 2 m.

POLINYÀ (408 hab.).—Se cultiva blat, ordi, cibada, fabas, fabòns, blat de moro, monjetas y hortalisas, arrancantse 'ls ceps, que era lo que produhia la riquesa d'aquest poble, morts totalment per la filoxèra. Las industrias son telers de cotò y llana, fabricantse pell de cotilla, cosolí y mocadors. Pera provehir de queviures s' ha d' anar á Sabadell.

La escola incomplerta, dotada ab 500 pessetas y retribucions directas, se véu concorreguda per uns 25 alumnos, sent suficient la sala y la habitació. Hi ha una mestra particular de noyas, que dona ensenyansa á 25 alumnas.

SANTA PERPETUA DE MOGUDA (1.621 hab.).—La riquesa del poble era avans lo conreu de las vinyas, pero invadidas per la filoxèra, s' ha sostituït per lo blat, que 's fa bó per gosar aquesta comarca de terras de bona qualitat. Los demès cultius com á Mollet, regantse per minas, quals ayguas filtran del riu de Caldas.

Tè dugas grans fàbricas mogudas pe 'l vapor y un establiment de vacas y cabras de llet anomenat *Granja Soldevila*.

En son terme hi radica la gran propietat que 's coneix pe 'l nom de Moguda, quin calificatiu prén lo poble. En la actualitat es de l'Excm. Marqués de Comillas, havent pertenescut avans als frares de Montalegre. Contè un frondós parch ab llach y animals exòtichs.

Las escolas, dotadas ab 825 pessetas, y 550 y 440 de retribucions directas respectivament, son concorregudas per 65 noys y 45 noyas. L' edifici general pera classes y habitacions es nou y de regular cabuda. Hi ha una escola particular de noyas.

MONCADA (1.580 hab.).—La població es essencialment agricola, cullintse blat, blat de moro, monjetas, cànem y las tan celebradas maduxas.

Ademès del grupo principal de 200 casas, tè al N. una agrupació anomenada Mas-rampinyo, formada per altras 60.

A las escuelas públicas, dotadas ab 825 pessetas, hi concorren 75 noys y 25 noyas, produhint las retribucions 80 y 20 pessetas mensuals respectivament. La classe de nit reditúa de 35 á 40 pessetas mensuals. Los edificis son moderns y bóns.

Las monjas Dominicas Terciarias tenen establertas dos escolas, una á Moncada y una á Marrampinyo, á las que hi concorren 45 y 35 noyas. En aquesta agrupació hi ha una altra escola particular ab 25 alumnos.

Lo poble está atravessat per tres carrils ab estació cada un: lo de Fransa, lo de Saragossa y lo de Sant Joan. Aquest tè apeadero á Moncada y estació al Marrampinyo.

Moncada es molt conegut dels barcelonins, que hi van á passar l' istiu en grandios nombre. Aquesta concurrencia ha creat una població nóva ab magnífichs edificis particulars, fondas y un luxôs teatro.

Es notable: lo enrunat castell feudal que doná nom al poble; una font d' ayguas salinas fredas anomenada *Font Pudenta*, y la coneguda aygua de ferro.

SANT FOST DE CAPCENTELLAS (487 hab.).—Está al mitx de las montanyas á bastanta alsada. Los conréus principals son vinyas, blat, monjetas, fruytas y verduras, criantse en sas costas molta *bròlla* pera 'ls forns de rajolas. En son terme hi ha la fàbrica de dinamita dels Srs. Torruella y Berch, de Barcelona.

Aváns de comensarse la darrera guerra civil carlista, enfront las casas Gaig y Matansa foren afusellats lo dia 5 d' agost de 1869, per ordre del Sr. Casalis, nóu individuos agafats sòta la font de las Monjas, que hi ha aprop de Montalegre.

La escola mixta incomplerta es dotada ab 400 pessetas, més 100 de gratificació. Assistexen 10 noys que pagan retribucions directas, estant l' edifici en mal estat y regularment lo material.

En lo poble hi ha lo indispensable pera la vida, provehint en molta part á Mollet.

MARTORELLAS (865 hab.).—Está á 2 Km. de la estació

de Mollet (Fransa), y dividit en tres agrupacions distant 1 Km. l'una de l'altra, escalonadas en la montanya á l' Est del Besós.

Es agrícola, cultivantse vinyas, blat, cánem, blat de moro, monjetas, cigròns, patatas y verduras, gracias al molt terreno que 's rega.

Sostè escola pública de noys y de noyas, dotadas ab 625 pessetas y retribucions directas, ab matricula de 45 alumnos en cada escola. Las habitacions son al mateix edifici, y, ab dimensions regulars. No hi ha escola privada, fóra d' una de classes nocturnas á la tardor é iverñ.

APÉNDICE

Cárrechs públichs desempenyats á 1er janer 1893

Ajuntament.—Alcalde, D. Joseph Mutgé y Morral; Tinents d' alcalde, D. Vicents Pujol Mutgé, D. Hemeny Fornaguera Montlló; Sindich, D. Isidro Pujol Albiñana; Consellers, D. Ramón Viñallonga, D. Vicents Plantada, D. Vicents Segura, D. Joan Torrents y don Jaume Tintó; Secretari, D. Francisco Simó Porta.

Jutjat municipal.—Jutge, D. Ramón Ros Parellada; Suplent, D. Vicents Riera; Fiscal, D. Jaume Fonolleda Ferrán; Suplent, D. Ramón Boix.

Iglesia.—Párroco, D. Damiá Gumbert Gili, Pbre.; Coadjutor, D. Rafel Morató; Regent de Gallechs, don Mariano Prat y Prat.

Somatén.—Cabo, D. Ramón Ros; Sub-cabo, D. Mena Corominas Surroca.

Carrabiners —Jefe, Segón Tinent D. Honorat Garcia.

Mossos de Esquadra.—Sub-cabo, D. Joseph Gimó.

Junta local de 1.ª ensenyansa.—President, lo Alcalde; Vis-President, lo Párroco; Vocals, D. Vicents Pujol, D. Ramón Ros, D. Jaume Fonolleda, D. Joan Camps. Secretari, lo de l' Ajuntament.

Junta de Sanitat.—President, l' Alcalde; Vocals, don Lluís Durán, D. Francisco Canal, D. Vicents Plantada, D. Ramón Ros, D. Mena Corominas, D. Jaume Fonolleda y D. Pau Renóm.

Depositari municipal.—D. Joan Santamaria.

Inspector de carns.—D. Joseph Camps Pujol, Veterinari.

Agutzil.—D. Joseph Esteve Plans.

Sereno.—D. Pere Gordi Travé.

Metjes.—Llis. D. Lluís Durán Solá; Llis. D. Pau Arbós Aris, substituït lo dia 12 per lo Dr. D. Adolf Damiáns.

Veterinaris.—D. Vicents Plantada; D. Joseph Camps Pujol.—Albéitar, D. Joseph Camps Rovira († lo 7).

Apotecaris.—Dr. D. Francisco Canal Frexa; Llis. don Joan Prat Sagristá, Prov. de la Real Casa.

Mestres públics.—D.ª Maria J. González de Nogués; D. Joseph Payà Raurich.

Mestres particulars.—D. Vicents Plantada; D.ª Leonor Carbonell Torras; D.ª Agna Plantada; D. Ignenci Rodríguez; D. Joseph Solé Sallent.

Jefes d' estacions.—L. de Fransa, D. Emili Mora; L. de Sant Joan, D. Jaume Texidó.

Publicant aquestas pocas planas nos hem proposat solzament seguir las petjadas, fins avuy en oblit, del malograt mestre de Sant Sadorní de Noya y de la Associació de Mestres Públichs del Partit de Manresa. Lo primer doná á conexe la geografia local de la vila en que ejercia; la segona nos ha posat al corrent á tots los mestres, de l'estat pedagógich de son cercle. Nosaltres, en la mida de nostras escassas forsas, fém una y altra cosa respecte del poble quinas escolas son al nostre càrrech y dels que 's troban á son encontorn, á fi de que nostres benvolguts dexeables y vehíns pogan conixer la comarca en que han nascut, y nostres companys de professió una pauta que contribuexi á ferlos escullir ab acert en concursos y oposicions. Pera donar mellor idea de la situació del terreno, acompanyém un senzill mapa topogràfich, innovació que creyém útil.

Doném des d' aquí gracias á tots los companys que 'ns han obsequiat ab la remisió de notas.

Mollet, Janer de 1893.

A la Institució Catalana d'Història Natural

É' oferint lo co-autor

Vicent Planada y Fonolleda
seu corresponent

OBRETAS DELS MATEXOS AUTORS

- Algunos amigos íntimos del Agricultor**, per V. PLANTADA. . . . 75 céntim
- Teorías para impedir la formación del granizo y del viento en los días tempestuosos**, per V. PLANTADA. 50 »
- Método para la enseñanza del lenguaje en las regiones donde no es la materna la lengua oficial del Estado**, per J. PAYÁ. . . . 1 pesseta
- Bocetos de una Escuela libre**, per J. PAYÁ.—(En prempsa).
- GEOGRAFÍA LOCAL DE MOLLET**, 50 céntims

Aquestas obretas se trobarán de venta á casa dels autors y en las llibrerías de Barcelona.